

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnisti-
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in soboto

Liubljana, četrtek 23. julija 1936

Cena posamezni
številki Din 1'50

O davčni praksi

je bilo na tem mestu že večkrat govora, še več pa o njeni preveliki strogoosti. Pri tej priliki pa smo tudi ponovno naglasili, da ni davkoplačevalca, ki ne bi priznaval, da država potrebuje denar in da so prazne državne blagajne eden najtežjih udarcev za vse narodno gospodarstvo. Zlasti v moderni državi, ko so funkcije države vedno večje in ko se tem težje obeti, če država zaradi pomanjkanja denarja ne more opravljati svojih funkcij v redu. Zato vsak davkoplačevalec priznava, da mora imeti država njene potrebne sredstva in zato tudi priznava potrebnost in nujnost davčnih uradov, ki skrbijo, da dobi država potrebne zneske. Niti temu ne ugovarjajo davkoplačevalci, če so davčne uprave zelo agilne pri vterjavanju davkov, ker se pač trudijo v interesu države.

Toda pri vsej nujnosti, da ima država vedno potrebna sredstva na razpolago, pa ni treba, da bi bila davčna praksa kruta ali brezobzirna. Kajti to ni niti v interesu države, še manj pa davčne uprave, ki s tem po nepotrebnem ustvarja proti sebi nerazpoloženje. Zato je na višku svoje dolžnosti samo davčna uprava, ki ima tudi razumevanje za potrebe in skrbi davkoplačevalca, ki pri vsej rigoroznosti izterjavanja davkov vendarle pokaže davkoplačevalcu, da ima tudi zanj sree.

Ce n. pr. davčna uprava vidi, da je davkoplačevalec kateri predpis razumel slabo ali tudi napačno, kar je pri preobitici vseh predpisov nad vse mogoče, potem ne bo uvidevna davčna uprava uporabila proti davkoplačevalcu takoj kazenskih sankcij, temveč bo davkoplačevalcu vso zadevo lepo razložila, da se bo davkoplačevalec vedel ravnati tudi v prihodnje. Pri dobri davčni upravi se tudi ne bi smelo nikdar dogajati, da davkoplačevalec ne bi natančno vedel, koliko ima v tekočem letu plačati davkov in koliko je še dolžan na davkih. Če kdo, potem mora davkarija vedno natančno vedeti, koliko mora še kateri davkoplačevalec plačati in davkoplačevalec mora imeti prepričanje, da se more vsaj v tem pogledu popolnoma zanesti na davkarijo. Sicer je res našim davčnim upravam dostikrat oteženo ali celo onemogočena ta evidenca, ker se dostikrat dogodi, da se predpišejo davki za nazaj, za poslovna leta, ki so bila že zaključena. Ni znak dobre finančne uprave, če se predpisujejo davki za nazaj.

Davki zapadejo v določenih terminih, ki pa se ne krijejo tudi s kupčijskimi sezonami. Zato se dostikrat pripeti, da prosijo davkoplačevalci za odlog plačil, ker pač v trenutnem sezonskem mrtvilu ne morejo nič zaslužiti. Velika napaka bi bila, če davčna uprava tem prošnjam ne bi ustregla, ker bi po nepotrebnem spravila davkoplačevalca lahko v najtežji položaj, ne da bi sama imela od tega kakšne koristi. Saj ji vendar davkoplačevalec ne bo ušel, saj ga ima še nadalje pred seboj. Končno se mora tudi davčna uprava zavedati, da se davkoplačevalec ne more odtegniti svoji davčni dolžnosti, razen seveda, če gospodarstvo popolnoma propade. Pred tem pa se bo že davkoplačevalec sam varoval.

Posebno poglavje tvorijo dražbe. O teh je že bilo nešteto pritožb in mnoge od njih so bile tako uteme-

ljene, da davkoplačevalec nikdar ne bo razumel, kako to, če se niso upoštevale. Če na primer dokaže davkoplačevalec, da ne more plačati davkov, ker ne dobi od države plačane svoje dobave, potem pač noben pameten človek ne bo razumel, kako je tega davkoplačevalca mogoče pognati na dražbo. Če ne plača država davkoplačevalcu to, kar mu je dolžna, s kakšno pravico more potem ona z vso krutostjo zahtevati od davkoplačevalca to, kar ji je on dolžan. Tudi tu mora veljati enaka pravica za vse!

Prav tako pa je tudi nemogoče razumeti, da se na dražbah prodajajo predmeti globoko pod njih tržno ceno. Kajti na ta način se uničuje premoženje davkoplačevalcev, od katerih pa država živi. Ni v interesu države, da postane davkoplačevalec berač, temveč v interesu države je, da dobro zasluži, ker bo potem tudi zmogel večje davčno breme.

Vse takšne in podobne misli so bile povedane že pogosto, a žal se nočejo in nočejo upoštevati, kar ima za posledico, da je razmerje med davkoplačevalcem in davčno

upravo vedno bolj napeto. Nikomur v korist ni to napeto razmerje in zato se naj tudi neha in davčna uprava naj začne z vso blagohotnostjo upoštevati tudi potrebe in skrbi davkoplačevalca. Naj skrbi davčna uprava, da bo dobila država njej potrebn denar, toda brez vsake krutosti in brezobzirnosti, temveč samo na način, da bo davkoplačevalec ohranjen državi za nove davkatve. V teh težkih časih naj ne poostruje položaja davkoplačevalca še prekruta in prebrezobzirna davčna praksa!

pravo šušmarstva itd., brez učinka? Statistika nam govori, da zaradi teh napak samo v mali Sloveniji preneha po tisoč trgovin in obrtnih obratov na leto, da izgubljajo tako eksistenco ljudje, ki bi v normalnih časih dajali zaslužek še drugim.

Posledice vseh teh nerešenih vprašanj postajajo vsak dan težje, da ljudje že izgubljajo vero v vsako zboljšanje in da se materialnemu propadanju ljudi pridružuje še rastjoča malodušnost, ki jim jemlje zadnje sile za odpor proti krizi. Kdaj se bo že začela odpravljati ta nesrečna bilanca nerešenih vprašanj, kdaj se bodo začeli res upoštevati predlogi in zahteve gospodarskih stanov?

Ali njim res ne bo posijal vsaj ozek žarek lepše bodočnosti?

Bilanca nerešenih vprašanj Vse zahteve gospodarskih stanov ostajajo nerešene

Ze leta in leta vodijo vsi naši gospodarski stanovi energično borbo, da bi se pri nas že enkrat vsaj začela izvajati ona pravilna gospodarska politika, ki bi zopet omogočila napredek našega gospodarstva. Toda ves ta njih boj, čeprav tako koristen za celoto, za ves narod in za vso državo, ni rodil dosedaj niti najmanjšega uspeha. Vse je ostalo pri starem in ni pomagala ne ostra kritika niti najbolj konstruktivni predlogi za zboljšanje sedanjega stanja. Naravnost obup mora prijeti človeka, ko gleda to žalostno bilanco nerešenih vprašanj. A tudi ogorčenje, ko vidi, kako zaradi teh nerešenih vprašanj trpi ves narod, pa čeprav živi na zemlji, ki nudi naravnih zakladov za vse prebivalstvo v izobilju.

Vse te konstatacije niso nazadnje nič novega, vse to ve že vsa jugoslovanska javnost, zato pa je tudi tem bolj nerazumljivo, a tudi tem bolj neoprostljivo, če se še dosedaj niso začele reševati zahteve in predlogi, ki so jih podali gospodarski stanovi. To tem bolj, ker je večina teh zahtev in predlogov takšnih, da je že na prvi hip jasno, da so vse te zahteve in predlogi nastali samo v interesu celote in v namenu, da se z njimi koristi vsemu narodu in vsej državi.

Ce so n. pr. gospodarski stanovi konstatirali, da treba našo upravo reformirati, potem prav gotovo ni v vsej naši javnosti nikogar, ki ne bi priznaval upravičenosti in nujnosti te zahteve. Prav tako pa tudi ni mogoče ugovarjati, da je mogoče zboljšanje uprave le na ta način, da se ta debirokratizira, da se približa ljudstvu in da se z razširjanjem samoupravnih pravic ljudstva omogoči nad upravo ona kontrola javnosti, ki edino more odpraviti vse težke hibe sedanje uprave. Decentralizacija uprave je zato pogoj njenega zboljšanja in vsako upanje na zboljšanje uprave je brez podlage, dokler traja sedanji centralistični sistem. Kljub temu jasnemu in neovrgljivemu spoznanju pa vidimo, kako se centralizem niti najmanj ne odpravlja, temveč dejansko še razširja na vedno nova polja! S tem se postavljajo vedno nove ovire vsakemu zboljšanju! Ali res ni mogoče, da bi ta resnica prodrla tudi do odločujočih mest?

Vse naše gospodarstvo trpi zlasti zato, ker ni v naši državi nobene javne in trdno usmerjene gospodarske politike. Zato se dogaja, da si izdani ukrepi pogosto medsebojno nasprotujejo, mesto da bi se dopolnjevali in ustvarili

ta za splošno napredovanje. Govorimo, da smo agrarna država, toda še danes nimamo nobenega pravega pregleda, kakšno bi moralo biti naše kmetijstvo, da bi bilo rentabilno. A tudi za kakovostno zboljšanje naših pridelkov se ne stori skoraj nič, da imajo naši pridelki na tujih trgih danes slabši glas kakor pred leti. Na drugi strani pospešujemo tudi industrializacijo dežele, toda tudi to brez sistema in načrta, kakor kaže hipertrofija tekstilnih tvornic, cementarn in kakor dokazuje le tuje donosno izkoriščanje naših rudninskih zakladov.

Da bi prišli že enkrat do pravilne gospodarske politike, so zahtevali naši gospodarski stanovi ustanovitve gospodarskega sveta. Prodrli so s svojo zahtevo celo tako daleč, da je postala ta zakon. Navzlic temu pa ni in ni gospodarskega sveta! Ali bi bilo res tako odveč, če bi imeli v času, ko naš politični parlament dosledno živi le na počitnicah, vsaj skromni gospodarski parlament, v katerem bi se brez vsake politične in strankarske strasti reševala naša gospodarska vprašanja! Kje je vendar en sam kolikor toliko tehten razlog, da se gospodarski svet ne skliče?

Vsi vemo, da se moremo rešiti iz sedanje stiske samo s povečano gospodarsko delavnostjo. Ta pa zopet zavisi od urejenega poslovanja denarnih zavodov. Toda ti naši zavodi so danes mrtvi in našemu gospodarstvu v nobeno pomoč. A kljub temu kliče naš gospodarski svet že leta in leta zama, da se reši vprašanje denarnih zavodov, da se že enkrat omogoči z dejansko pomočjo njih likvidnost.

In kakor se ne premakne z mrtve točke vprašanje naših denarnih zavodov, tako ostajajo tudi neizpolnjene vse druge zahteve naših gospodarskih ljudi in čeprav bi izpolnitev teh zahtev prinesla

vsemu prebivalstvu blagostanje in napredek. Tako bi vsi brez izjeme imeli dobiček, če bi prinašal izvoz lesa zopet tuje devize v državo, prav tako bi silno povečani dotok tujcev zbog dobrih avtomobilskih cest služil vsemu prebivalstvu. In če bi se enkrat lotili vprašanja pravega izkoriščanja naših rudninskih bogastev, bi zaživele v bogastvu tudi pokrajine, ki jih danes označujemo kot pasivne.

Toda vsa ta vprašanja ostajajo nerešena kakor so bila in če se tu pa tam tudi nekaj stori za njih rešitev, so to le slabotni in polovičarski poskusi, ki ne dajejo nobenega pravega rezultata. Posledica vsega tega pa je, da se razmere ne zboljšujejo, temveč da izpraznjuemo v dolgotrajni krizi že svoje zadnje rezerve.

To čutiljo zlasti gospodarski stanovi, ki morajo poleg vseh splošnih težav prenašati še svoje posebne in ki morajo obupavati, ker vidijo, da jim ne prihaja od nobene strani niti najmanjša pomoč. Zlasti trgovski in obrtniški stanovi v tem pogledu posebno obdarovana z žalostnimi izkušnjami. Niti z onimi svojimi zahtevami, ki so v korist državi blagajni, ne moreta prodrati. Če n. pr. zahtevajo trgovci, da se prodajalnice tujih veleindustrijskih obdačijo na enak način ko trgovine samostojnih trgovcev, je vendar nepojmljivo, če davčna uprava ne zagradi tega predloga naravnost z obema rokama. Če se vidi, da postaja toliko tisočev in tisočev naših ljudi zaradi tujega velepodjetja brez posla, da pada zato tudi dohodek države na davkih, potem pač ni razumeti, zakaj država ne poskrbi, da ji tuje podjetje v obliki višjih davkov ta izpadek na dohodkih nadoknadi. In kje je razlog, da še nimamo nove uredbe proti veleblagovnicam, kje so razlogi, da so vse zahteve za omejitev krošnjarstva, davčnih privilegijev, za od-

Položaj na našem lesnem trgu vzlic ukinitvi sankcij neizpremenjen

V zadnjem času je dnevno časopisje poročalo o izvozu znatnih količin lesa skozi Šibenik. V zvezi s tem se je napovedalo znatno izboljšanje položaja na našem lesnem trgu. Zal pa so taki zaključki, ki se izvajajo iz povečanega prometa skozi šibeniško luko prezgodnji. Položaj na lesnem trgu je slej ko prej težak ter navzlic ukinitvi sankcij trenutno še ni večjih izgledov za ožvitev našega izvoza. Pri prometu skozi Šibenik gre izključno za blago velepodjetja »Šipada«, kateremu se je v zadnjem času posrečilo prodati les v Alžir, Anglijo in Argentino. Zbog okolnosti, ki so se v javnosti ponovno ugotovile, našemu malemu in srednjemu lesnemu producentu ni možno z uspehom uveljaviti se na navedenih inozemskih tržiščih.

Kar se tiče posebej Dravske banovine, moramo ugotoviti, da v lesni panogi vsaj za enkrat še ni opaziti nobenega izboljšanja. V kolikor naša lesna podjetja sploh obratujejo, so k temu primorana, da predelajo lanko leto posekani les, ki bi se sicer pokvaril. Les se torej dela za skladišče in le male količine se morejo plasirati v lokalnem prometu.

Naše lesno gospodarstvo pričakuje zato nujnih in odločnih ukrepov kraljevske vlade, ki naj grejo za tem, da se našemu lesnemu izvozu zagotovi zopet njegova naravna konzumna področja.

Konzum piva je neznatno narastel

Delniška družba pivovarne »Union« v Ljubljani je imela dne 18. t. m. v juliju 26. redni občni zbor.

V poročilu upravnega sveta se naglašja, da so tudi v lanskem poslovnem letu vladale še nadalje vse one stare ovire, ki preprečujejo razmah pivovarske industrije. Zlasti je omeniti mnogo previsoke državne, banovinske in občinske trošarine. Zaradi izredno ugodnih vremenskih razmer pa se je že vendarle konzum piva dvignil, a zaostaja še vedno na četrtini prejšnjih normalnih let. Zato je bil tudi poslovni uspeh družbe ugodnejši in dočim je računski zaključek za l. 1934. izkazoval še 293.625 din izgube, je dosegla lani družba 345.174 din dobička, od katerega ostane po kritju predlanske izgube le še din 51.549.

Ceprav je poslovni uspeh družbe nekoliko ugodnejši, je treba ven-

OBIŠČITE
JUBILEJNI

5. MARIBORSKI TEDEN

od 1. do 9. avgusta 1936

Pod pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis. kraljeviča Andreja

(50% popusta na železnica od 30. julija do 11. avgusta 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Pokušnja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadralno in motorno letalstvo - Protiplinjska obramba - Filatelistična razstava in borza znamk - Zgodovina - Umetnost - Socialno skrbstvo - Tujski promet - Žena v obrti - Modna revija - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselični park na razstavišču

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

darle poudariti, da ni še mogoče govoriti o kakem zboljšanju v pivovarski industriji. Še l. 1930./31. je prodala pivovarna »Union« 91.954 hl piva, lani pa 28.662 hl. Da so trošarine res previsoke, se vidi iz tega, da je plačala družba pri skupnem dohodku 27,4 milijona celih 7'99 milijona din trošarine.

† Dr. Iv. Svetina

V visoki starosti 85 let je umrl v sredo popoldne v svojem rojstnem kraju Žirovnici častni kanonik, biseromašnik, gimnazijski profesor v p. dr. Ivan Svetina.

Pokojnik je bil rojen v slavni brezniški fari, ki naravnost slovi po tem, da nam je dala toliko odličnih mož, kakor menda niti ena druga fara na Slovenskem. V tej fari sta se rodila Prešeren in Čop, Finžgar, Pogačar in cela vrsta drugih naših odličnih mož. In tipičen predstavnik teh naših najodličnejših Gorenjcev je bil pokojnik dr. Ivan Svetina. Visok, vedno vzravan, markanten obraz, da so po njegovem obrazu nekateri umetniki slikali Prešerna, trd in odločen na zunaj, v svojem jedru pa vendarle mehak in dober, ki je vedno rad in obilno pomagal. To svojo dobroto je pokazal kot dolgoletni gimnazijski profesor, ki je bil vse leto strog in ki je zahteval od dijakov, da znajo, ki pa je na koncu leta vendarle spregledal, kar se je dalo spregledati. Te njegove dobrotljivosti pa se hvaležno spominjajo tudi vsi dijaki in vsi delavci, ki so imeli hrano v Ljudski kuhinji, v kateri je bil pokojni dr. Svetina skozi desetletja aktivno delujoč odbornik.

Z iskreno hvaležnostjo pa se spominja slovenski narod tudi pokojnikovega nacionalnega dela. Dolgo vrsto let je deloval skupno s prvomestnikom dr. Zupanom pri CMD, spisal več slovenskih šolskih knjig, odlične po svoji kakovosti, bil izvrsten slovenski pedagog in profesor, ki je bistveno pripomogel, da je slovenska inteligenca slovela po svojem temeljitem znanju.

V vsakem pogledu vzoren mož je bil pokojni kanonik dr. Ivan Svetina in zato tudi spomin nanj med slovenskim narodom ne bo ugasnil.

Slava njegovemu spominu!

Država slabo plačuje tobak

Tobačni zadrugi v Skoplju se je posrečilo, da je prodala večjo količino tobaka v Aleksandrijo v Egipt. Pri tem je dosegla zadruga mnogo večje cene, kakor pa jih plačuje za tobak monopolska uprava. Sedaj bo odposlanih prvih 20.000 kg tobaka v Egipt. Zadruga pa ima še več kot 60.000 kg tobaka na prodaj. Ni še dolgo, ko je naša monopolska uprava dosledno omejevala ploskev za saditev tobaka ter tudi ovirala izvoz tobaka v tujino. Sadilci so imeli zato vedno manjše količine tobaka na prodaj, poleg tega pa je monopolska uprava še zniževala cene. Sedaj je menda te napačne politike vendar enkrat konec.

Italijanska industrija se zanima za naš trg

Italijanska tekstilna industrija se že zanima za jugoslovanski trg ter ponuja bombažno predivo, predivo iz umetne svile in bombažno blago, zlasti pa tiskano bombažno blago. Bile so že tudi dogovorjene, neke kupčije, toda pod pogojem, da bo italijanska vlada dovolila kot kompenzacijo uvoz jugoslovanskega blaga v enaki vrednosti. Čeprav je italijanski tekstilni industriji zelo na tem, da pride do teh zaključkov, ni še gotovo, če bo italijanska vlada dala tudi to dovoljenje, ker uvaža sedaj Italija blago, ki ga je prej dobivala iz Jugoslavije, iz nesankcioniranih držav. Poleg tega so italijan-

ske oblasti mnenja, da odpada 70 odstotkov vrednosti bombažnega prediva na surovi bombaž, ki ga je treba plačati v dolarjih in funtih in da zato Italija nima posebnega interesa, da bi izvažala bombažno predivo. Italijanski tekstilni industrialec zato tudi že računajo s tem, da jim bo dovoljen izvoz prediva iz umetne svile in gotovega tekstilnega blaga proti kompenzaciji uvoza jugoslovanskega blaga v enaki vrednosti.

Slovenski orožniki razširili čebelarstvo v Sandžaku

Na iniciativo orožniškega kapetana Draga Šinkovica so začeli orožniki v Sandžaku gojiti čebelarstvo. Vsaka postaja si je postavila svoj moderen čebelnjak, da so

danes vse orožniške rodbine z medom preskrbljene. Uspeh orožnikov pri gojitvi čebelarstva je dal pobudo tudi kmetškemu prebivalstvu, da se je začelo zanimati za čebelarstvo. Po nalogu in nasvetih kapetana Šinkovica so orožniki naučili kmete, kako je treba gojiti čebelarstvo in kapetan Šinković jim je pomagal, da so ustanovili tudi že svoje prve čebelarske zadruge. Ves kraj ima od čebelarstva velik dobiček, kajti med jim donaja velike koristi tudi če ga ne morejo prodati in ga uporabijo vsega doma.

Slovenski orožniki pa so naučili kmete tudi, da se vozijo pozimi s smučmi, ki jih izdelujejo kmetje sami.

Nekoč je bil orožnik v južnih

krajih najbolj osovražena oseba, danes pa ga narod ceni, ker ve, da je čuvar vsemu prebivalstvu potrebnega reda in ker je spoznal, da mu je orožnik vedno rad pripravljen pomagati. Veliko kulturno in gospodarsko delo so že izvršili orožniki v južnih krajih in pri tem so se zlasti izkazali tudi naši slovenski orožniki. Naj jim bo priznanje javnosti v zadoščenje za njih zaslužno delo.

Beograd zida

Gradbena delavnost je v Beogradu zopet živahna. Kakor poroča »Privredni Pregled«, se gradi sedaj v Beogradu nad 160 velikih stanovanjskih hiš. Številni gradbeni posli so zaradi tega zelo oživi.

»Srbija«, prva srbska družba za zavarovanje, Beograd.

»Union«, francoska družba za zavarovanje, Beograd.

Zedinjena zavarovalna družba, Zagreb.

»Phoenix«, združba za življenjsko zavarovanje, Dunaj—Beograd.

»Sumadija«, d. d. za zavarovanje in za pozavarovanje, Beograd.

V II. kartelu, ki združuje zavarovalnice za primer toče, so združene te zavarovalnice:

»Croatia«, »Dunav«, Jadranska zavarovalna d. d., »Jugoslavija«, »Rossi-Fonsier«, »Sava«, »Slavija« in »Zedinjena zavarovalna d. d.« Ta kartel je sklenjen za dobo 5 let.

V III. kartelu, v katerem so zavarovalnice, ki zavarujejo avtobuse, avtobusne in avtomobilske potnike po predpisih ministrstva za trgovino in industrijo, so te zavarovalnice:

»Anker«, »Beogradska zadruga«, »Croatia«, »Dunav«, Evropska d. d. za zavarovanje blaga in prtljage potnikov, »Phoenix«, »Internationale«, »Jugoslavija«, »Rossi-Fonsier«, »Sava«, »Slavija«, »Srbija«, »Sumadija«, »Zedinjena zavarovalna d. d.«, »Union« in »Vzajemna zavarovalnica. Ta kartel velja za 10 let in se ob poteku avtomatično podaljša za 5 let.

Kartelirane zavarovalnice so se zavezale, da se bodo držale dogovorjenih pogojev zavarovanja, izenačenja tarif ter ocene škode po skupnem uradu.

Železni kartel

V kartelu železa so včlanjene te firme: Industrija železa, d. d. v Zenici, Kranjska industrijska družba v Jesenicah, Rudnik in železarna Store ter Tvorica jekla grofa Thurna v Ravnom. Kartel je bil sklenjen za nedoločen čas, odpovedati pa se more vsako četrtletje. S kartelom je kontingentirana in rajonirana prodaja ter dogovorjeno skupno določevanje cen in prodajnih pogojev. Kontrolo nad izvajanjem kartela vodi Biro za evenco jugoslovanskih in srednjeevropskih železarn v Beogradu.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine v dne 22. julija objavlja: Ukinitve odločb o prepovedi izvoza in prevoza orožja, municije in vojnega materiala v Italijo, o prepovedi uvoza blaga iz Italije ter neposrednega izvoza blaga iz Jugoslavije v Italijo in njene kolonije — Ukinitve gospodarskih sankcij proti Italiji — Ukinitve finančnih sankcij zoper Italijo — Način ureditve plačevanja po blagovnih poslih z Italijo — Odločbo o ustroju poslovanja ob cenzuri taksnih predmetov, tehnične kontrole in trošarinske cenzure in dopolnitev v pravilniku o poslovnem redu pri ministrstvu za finance — Navodila za sestavo občinskih proračunov za proračunsko leto 1937/38 — Razglas o oprostitvi ljudskega dela za banovinske in dovozne ceste k železniškim postajam v dravski banovini — Objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin.

Gospodarsko sodelovanje podonavskih držav

Ko je bil te dni sklenjen sporazum med Nemčijo in Avstrijo, so zagovorniki tega sporazuma tudi naglašali, da bo sedaj olajšano gospodarsko sodelovanje podonavskih držav, ker se v Podonavju ne bo več tako čutila rivaliteta vesil. Bojimo se, da ni to optimistično mnenje utemeljeno niti v najmanjšem oziru. Nekatera dejstva dokazujejo to le preveč prepričujoče.

Tako je bila z velikimi žrtvami Češkoslovaške dosežena nova trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Avstrijo, ki bi znatno dvignila blagovni promet med obema državama. Češkoslovaška je priznala, da pride do ožjega gospodarskega sodelovanja podonavskih držav, Avstriji celo na škodo svoje trgovinske bilance znatne popuste in olajšave, toda pogodba ni mogla stopiti v veljavo zaradi protesta Nemčije. Ta ima namreč z Avstrijo trgovinsko pogodbo na podlagi klavzule o največji ugodnosti in bi zato morala priznati Češkoslovaška Nemčiji iste ugodnosti ko Avstriji, če bi hotela, da stopi njena pogodba z Avstrijo v veljavo. Tega pa Češkoslovaška ni mogla storiti in tako je obveljal nemški protest.

Baš sedaj, ko je bil sklenjen sporazum med Nemčijo in Avstrijo, pa je smatrala nemška propaganda za potrebno, da razvije silno agitacijo proti Češkoslovaški, kot edinemu krivcu, da ne pride do miru v Evropi. Jasno je, da se s tako propagando ne more pospeševati gospodarsko sodelovanje med podonavskimi državami, temveč se nasprotno obstoječa nasprotja le še povečujejo.

Mala antanta je že ponovno izjavila svojo pripravljenost, da se pogaja z državami rimskega pakta glede gospodarskega sodelovanja. Nekaj časa je tudi kazalo, da je tudi v Rimu nastal preokret v njegovi dosedanjih politiki do držav

Male antante, toda danes je jasno, da tega preobrata ni in da je Rim danes bolj proti Mali antanti, kakor je bil.

To jasno dokazuje, da so ostala vsa ona politična nasprotja, ki so preprečevala gospodarsko sodelovanje držav Podonavja, če se niso še povečala. Kakor prej, tako tudi sedaj politika ne dopušča, da bi z gospodarskim sodelovanjem podonavskih držav prišlo med njimi do onega zblizanja, ki bi odprlo pot tudi njih političnemu zblizanju. V Podonavju zainteresirane velesile nočejo, da bi ugasnila politična nasprotja podonavskih držav, ker brez teh nasprotij ne bi bilo več mogoče, da bi se nekatere podonavske države mogle še nadalje zadovoljiti z vlogom vazalov velesil, na kar so danes obsojene.

Zato ni računati z gospodarskim sodelovanjem podonavskih držav in zato je treba mesto na to sodelovanje misliti na gospodarsko sodelovanje držav Male antante in Balkanske zveze. Tu ne motijo sodelovanja politična nasprotja, tu ni nobenih tujih vplivov, ki bi to sodelovanje ovirali. Poleg tega pa je tudi polno možnosti, da se to sodelovanje razvije, bodisi s povečanjem medsebojne zamenjave blaga, bodisi z dogovori glede skupnega nastopanja na tujih tržiščih. Čim večje sodelovanje držav Male antante in Balkanske zveze bo doseženo, tem večja bo tudi njih mednarodna gospodarska pomembnost in tem bolj vabljivo sodelovanje z njimi. Morda je sploh edina možnost, da se pride do gospodarskega sodelovanja podonavskih držav, da se najprej uresniči takšno sodelovanje med državami Male antante in Balkanske zveze. Enotno usmerjeno veliko gospodarsko področje vseh teh držav bo nujno privlačilo tudi one, ki danes iz politične mržnje še nočejo slišati o sodelovanju s temi državami.

Karteli v Jugoslaviji

Karteli zavarovalnic

Zavarovalnice v Jugoslaviji so združene po vrstah zavarovanja v tri kartele.

Najmočnejši je splošni ali I. kartel, ki združuje zavarovalnice, ki zavarujejo za primer ognja, vploma, tatvine, razbitega stekla, uničenja strojev in brezposelnosti. V tem kartelu je združenih 22 zavarovalnic, in sicer:

»Anker«, splošna zavarovalna družba, Beograd.

»Assicurazioni Generali«, Trst—Beograd.

Beogradska zadruga, Beograd.

Baselska zavarovalna družba, Basel.

Vzajemna zavarovalnica, Ljubljana.

»Dunav«, zavarovalna d. d., Zagreb.

»Internationale«, družba za zavarovanje proti nezgodam in škodi, Dunaj—Zagreb.

»Jadranska zavarovalna družba«, Trst—Zagreb.

»Jugoslavija«, splošna zavarovalna družba, Beograd.

»Commercial Union«, d. d. za zavarovanje, London—Zagreb.

»Croatia«, zavarovalna zadruga, Zagreb.

»Nada«, splošna zavarovalna d. d., Sarajevo.

»Royal Exchange Assurance«, Beograd.

»Rosija-Fonsier«, družba za zavarovanje in za pozavarovanje, Beograd.

»Sava«, splošna zavarovalna d. d., Zagreb.

»Slavija«, jugoslovanska zavarovalna banka, Ljubljana.

Politične vesti

Parlamentarne volitve v Bolgariji bodo odložene tudi zaradi sklepa centralne uprave rezervnih oficirjev, ki se je izjavila proti oportunističnim volitvam.

Turški zunanji minister Ruždi Aras se je v razgovoru z dopisnikom našega presbitorja zahvalil za pomoč, ki jo je nudila na dardanelski konferenci Jugoslavija, s svojim posredovanjem med Bolgarijo, Romunijo in Turčijo. Balkanska zveza se je v Montreuxu izvršno izkazala.

Italija izjavlja, da za njo sklepi konference v Montreuxu ne veljajo, ker se je ni udeležila. Seveda pa ima ta izjava le platonično vrednost, ker je Turčija sedaj že gospodar Dardanel in s tem zopet pomembna evropska sila.

Konferenca Anglije, Francije in Belgije se začne dne 23. julija v Londonu kot nekakšna predkonferenca za locarnsko konferenco, ki bo v septembru.

Francoski notranji minister je izjavil na shodu socialistov v Lilleu, da bo pozvana ulica, da odloči, če bi padla sedanja vlada ljudske fronte.

Državljska vojna v Španiji traja z nezmanjšano silo. Časopisi poročajo, da je bilo doslej ubitih že 25 do 30 tisoč ljudi. Mnoga mesta so v plamenih, ulice so pokrite z mrtveci in ranjenci, od katerih mnogi izkrevave, ker ni nobene zdravniške pomoči. Uporniki nastopajo z grozovito ostrožjo proti vsem funkcionarjem levčarske fronte, ki jih redno brez razprave obsojajo na smrt. A tudi z vladne strani se postopa ostro.

Iz številnih, dostikrat silno nasprotujočih si vesti, se more položaj v Španiji orisati približno takole: Uporniki so gospodarji vsega španskega Maroka, Kanarskih in Balearskih otokov. Njih položaj pa se je v Maroku poslabšal, ker je večina vojne mornarice na strani vlade. Moštvo se je namreč oficirjem uprlo in samo prevzelo poveljstvo na ladjah ter nato prestopilo na vladno stran. Vojne ladje so tudi že začele obstreljevati položaje upornikov v Maroku.

V Madridu se je vladi posrečilo vstajo vojske s pomočjo policije in oboroženih delavcev popolnoma udušiti. Prav tako je vlada ostala zmagovita v vsej okolici Madrida ter v Barceloni. Tudi mesta Kartagena, Malaga in nekatera druga mesta so v rokah vlade ter prodirajo vladne čete uspešno proti jugu. Po nekih vesteh, ki pa še niso potrjene, je padla tudi Sevilla v roke vladnih čet.

Uporniki pa imajo v svojih rokah južni del Španije ter so se silno utrdili v severnih pokrajinah. Vsa Asturia je v rokah upornikov. Tudi Andaluzija je večinoma v rokah upornikov, ki prodirajo vzdolž železniške proge Burgos—Valadolid—Madrid. Vlada je poslala proti njim baje 150.000 mož močno vojsko, katere glavni kader tvorijo oboroženi delavci in pristaši delovne fronte.

Posebno je škodoval upornikom razglas vlade, da so odstavljeni vsi oficirji, da prevzamejo poveljstvo podoficirji, ki bodo povišani pozneje tudi v oficirje. Znatni deli mornarice in vojske so nato prešli na stran vlade.

Tudi četrti dan španske revolucije še ni prinesel odločitve. Vlada izdaja nadalje zelo optimistična poročila, prav tako pa tudi uporniki. V enem pa so si vsa poročila edina, da je namreč španska revolucija nad vse krvava. Pripravlja se odločilna bitka za Madrid med severnimi upornišskimi četami in vladnimi.

Nemčija je dobila policijskega ministra, in sicer v osebi voditelja S. S. oddelkov Himmlerja, ki je s tem vstopil poleg Göringa, Göttera in Blomberga v vrsto najvplivnejših mož Nemčije. Himmler se je zlasti proslavil pri zatrtju narodno-socialistične vstaje v l. 1934.

Nemčija je začela utrjevati otoka Helgoland in Bokrum. Vsi ribiči, ki so živeli na teh otokih, so se morali izseliti in so bili naseljeni ob ustju Labe.

Iz Palestine prihajajo vesti, da se čuti med Arabci utrujenost in da se bodo zato nemiri najbrže v kratkem nehali.

Kantonska armada je doživela v boju z vojsko centralne nankinške vlade popoln neuspeh.

Denarstvo

Kmečki dolгови pri trgovcih

Zveza trgovskih združenj za Savsko banovino je začela akcijo, da bi se istočasno z rešitvijo vprašanja kmečkih dolgov tudi likvidirali kmečki dolгови pri trgovcih. Posebno na deželi so prišli številni trgovci zaradi neplačanja teh dolgov v največjo stisko, ker tudi sami niso mogli poravnati svojih obveznosti. Nekateri pa so tudi propadli, ker so jih njih upniki brezobzirno pognali na boben. Mnogi trgovci pa poleg tega tudi niso mogli dvigniti svojih naložb v denarnih zavodih. Vse njih terjatve so torej zamrzle, dočim se je od njih strogo zahtevalo, da poravnajo vse svoje obveznosti. Akcija Zveze trgovskih Združenj je zato nad vse utemeljena in zato je tudi pričakovati, da ji bo v polnem obsegu ustrezno.

Seveda pa s tem še ne bi bilo rešeno drugo in nad vse težavno vprašanje, to je vprašanje dolžnikov, ki tudi trgovstvo zelo živo zaima. Tudi na rešitev tega vprašanja pa je treba prav nujno misliti, ker se na nekaterih sodiščih tožbe proti dolžnikom silno množe.

S posebno uredbo je dobil finančni minister pooblastilo, da sklene z Narodno banko pogodbo o drž. kovnici denarja v okviru zakona o izdelovanju bankovcev. Narodna banka bo smela kovati denar tudi za druge države. Vse izdatke za zaposlitev kovnice bo nosila Narodna banka, iz čistega dobička države pri Narodni banki pa se bodo ti izdatki poravnali in bo kovnica postala državna last.

Hranilne vloge čl. Poštne hranilnice so dosegle 15. julija vsoto 350'8 milijona Kč in so se povečale v primeri z lani za 129'2 milj. Kč. Francoski parlament je sprejel zakonski načrt o reorganizaciji Francoske banke s 444 proti 77 glasovom.

Italijanska velebanka Banco di Napoli se je fuzionirala z zavodom Banca Agricola Commerciale del Mezzogiorno. Napolska banka ima 197 podružnic in bo prevzela vse posle Južne kmetijsko-trgovske banke.

Nizozemska banka je znova povečala svojo zlato podlogo, in sicer za 34 na 644,4 milijona goldinarjev.

Ameriške banke, ki so članice državnega zavoda za zavarovanje hranilnih vlog v U. S. A., so imele 1. 1934 še 339 milijonov dolarjev izgube, lani pa so imele 207 milijonov dolarjev dobička.

Kaj pravijo naši gospodarski ljudje

Drž. hip. banka naj zgradi v Ljubljani lastno palačo

Ze večkrat se je v naši javnosti čula pritožba, da je zgradila država v Sloveniji tako malo poslopj. Celo v času največje stanovanjske krize v Ljubljani se je dogajalo, da je država kupila za svoje urade stanovanjske hiše in jih pretvorila v uradna poslopja, da se je že itak občutna stanovanjska kriza še znatno povečala. Če pa je bilo še nekako razumljivo, da so si z nakupovanjem stanovanjskih hiš pomagali državni uradi, ki navedno nimajo preveč denarnih sredstev na razpolago, pa je bilo mnogo težje razumljivo, da je isto storila tudi Drž. hip. banka. Ta bi pač mogla zgraditi v Ljubljani lepo in reprezentativno palačo in tako tudi nekaj storiti za lepše zunanje lice Ljubljane.

To sme Ljubljana tudi z vso pravico pričakovati od Drž. hip. banke, saj se v njo stekajo milijoni in milijoni slovenskega pupila denarja, ki je sicer oplajal slovensko gospodarstvo. Te težke milijone slovensko gospodarstvo danes zelo pogreša in samo pravično bi bilo, da bi z gradbo svoje palače Drž. hip. banka vsaj ne-

Pelikan terpentinovo milo za namakanje perila pa

Radost peric

kaj pripomogla k večjemu razmahu gradbene delavnosti v Ljubljani. To pričakujemo s tem večjo pravico, ker so krediti, ki jih more dobivati Slovenija od Drž. hip. banke, iz raznih razlogov majhni.

Ceprav ni danes v upravnem svetu Drž. hip. banke nobenega Slovenca, vendar mislimo, da to ne bo razlog, da se ta naša zahteva ne bi upoštevala, temveč da je nasprotno baš to dejstvo močan razlog, da se upošteva, da ne bo moglo noben sum, kakor da se v Drž. hip. banki ne bi v polni meri upoštevali tudi interesi Slovenije.

Zunanja trgovina

Naš izvoz v Francijo

Kontingenti za drugo polletje

Po poročilu, ki ga je prejelo naše trgovsko ministrstvo, nam je dovolila Francija za III. tromešecje, oz. II. polletje naslednje

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Turčijo je bila podaljšana za tri mesece.

Kljub odpravi sankcij še niso obnovljeni trgovinski odnosi med Grčijo in Italijo, ker še ni v Italiji popolnoma določeno, kakšno trgovinsko politiko bo vodila Italija do sankcioniranih držav. Kakor se govori v Atenah, se bo prejšnji klirinški dogovor med Grčijo in Italijo znatno izpremenil.

Grčija je uvozila lani kemikalij za 215 milijonov drahem, in sicer

Trgovci izpolni dolžnost, če naroči prvič in poмага plasirati

na največ iz Italije. Za njo pride Nemčija, nato pa sledita Francija in Velika Britanija.

Bombažne kulture na Bolgarskem so se povečale od 35.000 ha v 1. 1935 letos na 49.8 tisoč ha ali za 35 %. V letu 1932. je imela Bolgarska samo 8000 ha posejanih z bombažem.

Bolgarska je pridelala letos rožnega olja 2100 kg, dočim ga je lani 2700, 1. 1933 pa celo 3200 kg. Čeprav je kakovost letošnjega olja odlična, se plačuje za rožno olje po 5000 fr. frankov za kg, kakor lani in predlani.

V Franciji rastejo cene lesu in francoski lesni trgovci upajo, da bodo mogli zaradi sedanjega dviga

Uvajali pa bodo z izdatno reklamo Dolničar & Richter

L J U B L J A N A cen kriti vse izgube v prejšnjih letih.

Nemška proizvodnja surovega železa se je povečala od 5,9 milijona ton v I. lanskem polletju na 7,38 milijona ton v letošnjem I. polletju.

Na Irsko je prišla nemška vojna komisija, ki kupuje konje. Dosedaj je kupila komisija že 600 konj.

Koks se je v Angliji zaradi majhnih zalog silno podražil. Cena koksa za visoke peči je narasla v Durhamu na 25,6 šilinga, v Sheffieldu pa na 21 šilingov za tono (275 din), kar je dvakrat več, kakor pa je bila cena koksa v 1. 1934.

Žetev pšenice v U. S. A. se ceni zaradi suše le še na 127 milijonov bušljev, dočim se je pred sušo cenila na 170 milijonov. Iz istega razloga se ceni žetev v Kanadi mesto na 390 le še na 347 milijonov bušljev.

Novi predpisi za plačilni promet z Italijo

Navodila Narodne banke

Narodna banka je izdala v smislu odloka finančnega ministra navodila za plačilni promet z Italijo. V teh navodilih se predvsem predvideva, da bo izdajala Narodna banka za italijanske lire, plačane na zbiralni račun pri Nacionalnem zavodu za zamenjavo blaga v Rimu za iz naše države v Italijo izvoženo blago začeti s 15. julijem 1936 klirinške čke, ki bodo služili kot potrdilo o vplačanih vsotah. Izvozniki bodo mogli realizirati te čke v celoti samo s prodajo na borzi, in sicer 100 odstotno za plačilo blaga, ki je bilo v Italijo uvoženo po 15. juliju in 50 odstotno za blago, ki je bilo v Italijo izvoženo do 18. novembra 1935.

Klirinški ček se prenese z žiro. V primeru, da se glasi na več oseb, n. pr. na banko na račun izvoznika (se mora ček prenesti s skupnim indosamentom novih lastnikov, ki so navedeni v naslovu).

Za vse zneske, ki so bili že plačani ali ki bodo plačani pri Nacionalnem zavodu za zamenjavo blaga s tujino v Rimu za izvoženo blago iz naše države v Italijo do 18. novembra 1935, bo izdala Narodna banka klirinške nakaznice, ki bodo služile kot potrdilo o vplačanih zneskih. Izvozniki bodo mogli te nakaznice realizirati 100 odstotno s prodajo domačim uvoznikom za plačilo 50% vrednosti uvoženega blaga do 18. novembra 1935.

Do nadaljnjega in dokler se ne pojavi zadostna količina čekov, se bo moglo tudi s klirinškimi nakaznicami kupovati na borzi. Dan, ko se bodo te kupile nehalo, se bo naznanil naknadno.

Uvozniki blaga iz Italije, ki je bilo uvoženo po 15. juliju 1936, bodo mogli kriti svoje tozadevne obveznosti izključno z nakupom za vseh 100% klirinških čekov na borzi po pooblaščenih zavodih.

Uvozniki blaga iz Italije, ki je bilo v našo državo iz Italije uvo-

ženo do 18. novembra 1935, bodo krili svoje tozadevne obveznosti z vplačilom polovice fakturnega zneska na zbiralni račun Narodne banke po tečaju 355,40 din, drugih 50 odstotkov pa s klirinškimi čki ali klirinškimi nakaznicami.

Narodna banka bo še nadalje zamenjavala avize za klirinške nakaznice.

Da se olajša poslovanje po privatnem kliringu z Italijo, bo odprla Narodna banka pooblaščenim zavodom v svojih knjigah posebne račune v lirah po naslednjih pogojih:

1. Vsak pooblaščen zavod, ki na račun svojih komitentov kupi na borzi klirinške nakaznice na lire, jih more pravilno žirirane poslati Narodni banki z nalogom, da se poslani znesek vpiše v dobro na njegovem posebnem računu »nakazniških lir«.

2. Ta račun se bo mogel na podlagi naloga pooblaščenega zavoda dotirati tudi z razliko nakaznic na lire, ki jih pošlje pooblaščen zavod Narodni banki zaradi konkretne likvidacije posameznih izplačil v Italiji. Nakaznice na lire, ki se pošljejo v korist računa pooblaščenega zavoda pri Narodni banki, morajo biti vedno provedene po borzi.

3. S svojim na ta način nastalim depozitom more pooblaščen zavod razpolagati v svrhu plačil v Italiji.

4. Pri dajanju nalogov za izplačila v Italijo mora lastnik računa »nakazniških lir« poslati Narodni banki listine, ki imajo na vrhu zapisano: »star uvoz«. Te listine mora pošiljati pooblaščen zavod Narodni banki s temi spremnimi pismi, in sicer enim pismom z nalogom za izplačilo naslovljenem v Italiji v breme svojega računa »nakazniških lir«, drugo pismo pa za izplačilo 50% starih faktur (pred 18. novembrom 1935) po žiro-računu.

5. Pri vlaganju prošnji za odpiranje računov »nakazniških lir« morajo pooblaščen zavodi predlo-

žiti Narodni banki tudi seznam oseb, ki so pooblaščen, da polnopravno podpisujejo firmo.

V svrhu olajšanja poslovanja se dovoljuje terminska trgovina na borzi s klirinškimi čki na italijanske lire. Rok termina sme trajati največ dva meseca.

Med izvozniki in uvozniki smejo posredovati samo pooblaščen zavodi za poslovanje z devizami in valutami, sklepajoč obenem zaključke na borzi.

Računala se bo naslednja provizija: od uvoznika 2 in pol odstotka in prav toliko tudi od izvoznika (tako od vsote, ki se plača na zbiralni račun, kakor tudi od borzne vrednosti kupljenih klirinških nakaznic oziroma čekov).

Minimalna provizija: uvoznik plača enkratno 5 din za vsako vplačilo in izvoznik 5 din.

Opravičbe potrdil za zavarovanje valute pri izvozu blaga v Italijo po 15. juliju 1936 se bodo izvrševale s spremnimi pismi za klirinške čke, v katerih mora biti označena dotična klavzula.

Ze v 24 urah

barva, plešira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlobla srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monge in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Lep napredek tekstilne industrije na Bolgarskem

Bolgarska tekstilna industrija je v stalnem napredku. V letošnjem prvem tromešecju je znašala proizvodnja bombažnih niti 1836 ton, lani le 1519 ton, istočasno pa se je povečala proizvodnja volnene preje od 62 na 72 ton. Proizvodnja volnenega blaga je v istem času narasla od 650 na 824 tisoč metrov, bombažnega pa od 3890 na

5138 tisoč metrov. Proizvodnja vreč iz jute se je dvignila od 73 tisoč kg v lanskem I. četrtletju na 139 tisoč kg v letošnjem.

Razstava socialnega skrbstva na »V. mariborskem tednu«

Novost letošnjega jubilejnega »V. mariborskega tedna« bo izredno zanimiva in nadvse aktualna razstava socialnega skrbstva. Na tej razstavi bo prikazano socialno skrbstvo naših ustanov, ki imajo posebno važne naloge v industrijsko zelo razvitem Mariboru. Poseben oddelek na tej razstavi bo aranziral Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, razstave pa se bodo udeležile tudi druge socialne ustanove, med njimi razne banovinske, občinske in Jadranske straže v Mariboru (Dom Kraljice Marije na Pohorju itd.).

Na podlagi raznih diapozitivov, diagramov, slik in statističnega materiala bo nazorno prikazano skrbstvo naših socialnih ustanov za delavstvo in njihove družine. Poudarjamo zlasti važnost statistik, ki bodo tolmačile vse prizadevanje socialnih ustanov in ki bodo obiskovalcem »mariborskega tedna« ter te razstave na razpolago. Poleg drugega bo nazorno prikazan razvoj naših zdravilišč, posebno pa fizikalnih zdravilišč OUZD v Ljubljani, Mariboru in Celju. Posebno važna bo na tej razstavi tudi slika zdravstvenega stanja v poedinih krajih, kjer je razvita industrija.

Razstava socialnega skrbstva bo nameščena v drugem nadstropju Cankarjeve dekliske meščanske šole in bo odprta ves čas »V. mariborskega tedna«, t. j. od 1. do 9. avgusta.

Zavarovanje valute pri izvozu hmelja

Finančni minister je izdal odlok, da morajo vsi pooblaščen zavodi izjemoma s predpisi čl. 6. pravilnika o ureditvi deviznega in valutnega prometa izdajati uverenja o zavarovanju valute komisio-narjem - izvoznikom hmelja, ki so naši državljani, tudi v primerih ko kupujejo hmelj na račun tujcev. Potemtakem ti komisio-narji - izvozniki niso dolžni vnesti protivrednost izvoženega hmelja v naprej. Opravičevanje teh uverenj o zavarovanju valute se bo izvrševalo po istih pogojih, kakor uverenj, izdanih drugim izvoznikom na njih lasten račun s tem, da mora protivrednost izvoženega hmelja sprejeti komisio-nar - izvoznik na svoje ime. V primeru izvoza v klirinške dežele se morejo izdana uverenja opravičevati le z uvozom protivrednosti iz one države, v katero se je hmelj izvozil. V primeru, da cena hmelja po ceniku za zavarovanje valute ne odgovarja dejanski ceni hmelja na trgu, se opravičijo ta uverenja na podlagi potrdila banovinskega hmeljarskega nadzornika. Komisio-narji - izvozniki, ki niso naši državljani, morajo protivrednost izvoženega hmelja tudi v bodoče položiti v naprej.

Iz združnega registra

Vpisale so se naslednje izpremembe:

Izbrisejo se člani izvršilnega odbora pri Kmetijski družbi v Ljubljani: Ivo Sancin, Ivan Grad, Ivan Ažman, Stanko Lenarčič in Ivan Pipan, vpišejo pa dr. Stanko Kovačič, posestnik v Košakih, Anton Soršak, ravnatelj v Ljubljani, Ivan Urek, posestnik v Globokem in Milan Mravlje, geometer v Ljubljani. Lovro Petovar ostane še nadalje član izvršilnega odbora. Iz načelnstva zadruge Dom jugoslovanskih obrtnikov se izbrisejo: Ivan Mihelčič, Ivanka Vidmar, Matija Jankovič in Anton Breskvar, vpišejo pa Anton Jare, Josip Kregar, Rajko Sajovic in Ivan Praznik, vsi v Ljubljani.

Izvoz sadja v Nemčijo

Navodila „Prizada“

Prizad sporoča, da je tudi letos dovolila Nemčija Jugoslaviji izjemoma tudi uvoz jabolk v razsutem stanju. Prva kvota, ki nam je dovoljena za kritje najnujnejših potreb pri izvozu zgodnjih jabolk, znaša 40.000 metrskih stotov, ki se morajo uvoziti do 24. septembra skozi obmejne postaje Bodenbach, Passau, Oderburg, Libau, Mittelwalde, Reichennain ali Salzburg, na podlagi pismenega pooblastila Prizada. Carina znaša 450 marke 100 kg.

Vsaka pošiljka mora imeti brez-pogojno jugoslovansko fitopatološko potrdilo, ki ga morejo dobiti izvozniki pri pristojnih državnih preglednih postajah, da je sadovnjak, iz katerega izhajajo jabolka, popolnoma zdrav ter da deset km okoli njega ni uši San José, da je blago dotičnega vagona zdravo in da ni okuženo po uši San José.

Privilegirana izvozna družba (Prizad) bo dala zainteresiranim izvoznikom na razpolago potrebna izvozna pooblastila ter tiskovine za nemško carinsko potrdilo. Nemški uvoznik pa mora naravno priskrbeti si potrebno devizno dovoljenje. Niso pa več potrebna posebna uvozna dovoljenja.

Da se olajša izvoz nepakiranih jabolk v Nemčijo, razpisuje Prizad izvozno premijo 25 din za 100 kg pod pogojem, da se izvažajo jabolka po teh predpisih. Prizad bo izplačeval navedene premije na podlagi verificiranih carinskih potrdil, za katere bo dal izvoznikom potrebne tiskovine. Premije se bodo izplačevale z zakasnitvijo klirinskega nakazila iz Nemčije ali

pa tudi preje po uvidevnosti Prizada, toda na podlagi vsakomesečnih obračunov.

Prizad bo tudi letos delil pooblastila za izvoz jabolk v Nemčijo po osrednjih združenjih in izvoznih organizacijah, a po potrebi tudi drugače.

Odstopitev pooblastil tretjim osebam je prepovedana in ima za posledico izgubo pravice do premije. Izvozniki so dolžni zahtevati pooblastila in tiskovine šele pri odposiljanju blaga ter te izkoristiti takoj po prejemu. Neizkoriščena pooblastila se morajo brez poziva vrniti najkasneje v roku osmih dni, da bi se mogla po potrebi dati drugim osebam na razpolago.

Izvozniki ne bodo mogli dobiti nova pooblastila, dokler z uradnimi dokumenti ne dokažejo, da so preje prejela pooblastila izkoristili.

Izvoznik mora za vsako pošiljko izpolniti in podpisati predlog za carinsko potrdilo na tiskovini, ki mu jo da Prizad na razpolago, in sicer obenem z izvoznim pooblastilom. V to se vpiše ime uporabitelja in natančno število jabolk po tovrnem listu.

Izvozna pooblastila se glase na razne nemške obmejne carinarnice ter se pri uporabi nepotrebne postaje prečrtajo, da bo pooblastilo naslovljeno na carinarnico, ki je za dotični transport tudi pristojna. Tako pooblastilo za izvoz ko tudi tiskovina za carinsko potrdilo mora biti dodana originalnemu tovrnemu listu ter spremljati dotično pošiljko.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

726 — Berlin: bukovi in hrastovi remeljini, bukovi in hrastovi frizi ter hrastov les za mizarje;
727 — Beograd: hrastov les za smuči (za izvoz v Nemčijo);
728 — Atene: ponuja se zastopniška tvrdka za gradbeni les.

Deželni pridelki:

729 — Kopenhagen: oljate pogache od semena sončaric;
730 — Lisabona: predivo konoplje in lanu;
731 — Barcelona: konoplja;
732 — San Diego (USA): tobak;
733 — Atene: zastopniška tvrdka se ponuja za konopljo.

Proizvodi sadjarstva:

734 — Poljska: češplje in paradizniki.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

735 — Brno: vosek čebel;
736 — Leipzig: divjačina in perutnina;
737 — Gdansk: koža, predelana za obleko ter surova svinjska koža;
738 — Dunaj: odpadki od fabrikacije masti (Krammelkuchen) od prešičev in goved.

Proizvodi rudarstva:

739 — Riskov (Danska): terazomaterial (kamni za mozaike in vezilni material);
740 — Tel-Aviv: hidravlično apno;
741 — München: grafitne posode in grafitni sodi za topljenje.

Industrijski proizvodi:

742 — Montreal (Que): železna in kovinska posoda, električno orodje in podobno;
743 — San Diego (USA): cigarete.

Razno:

744 — Hamburg: surovi vinski kamen;
745 — Antofagasta: Naš konzulat v Antofagasti išče za tamošnje uvoznike zveze z našimi izvozniki, ki bi bili pripravljeni izvažati svoje proizvode v Chile.

Opomba št. 1. Združenje trgovcev v New Yorku obvešča naše zainteresirane kroge, da jim je na razpolago v vseh vprašanih uvoza ali izvoza iz Združenih držav Sev. Amerike.

Opomba št. 2. Tvornica kovinskega blaga iz Ladenscheida i. W. išče zanesljivega zastopnika v Jugoslaviji za prodajo svojih proizvodov (gumbi in raznih znakov).

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Po sporazumu z Gospodarsko slogo bodo plačevale v Brodu mlekarne kmetom mleko po 80 par, z dostavo na dom pa po 90 par za liter. Vsi lastniki mlekarin in vsi dobavitelji mleka morajo biti člani Gospodarske sloge.

Za generalnega direktorja avstrijske Creditanstalt — Wiener Bankverein je bil imenovan dosedanj član uprave dr. Josef Joram.

Nemške državne železnice so izjavile svojo pripravljenost, da nam odstopijo svoje hladilne vagona za direkten izvoz našega sadja v Nemčijo.

Papež je imenoval posebno komisijo za organizacijo katoliške cerkve v Etiopiji. Nova italijanska kolonija bo razdeljena v 12 vikariatov in apostolskih prefektur. Misijonarji bodo izključno italijanske narodnosti.

Mussolini namerava na jesen, kakor poroča »United Press«, načeti vprašanje vojnih dolgov Ameriki. Italija dolguje Ameriki še nad 600 milijonov dolarjev teh dolgov. Mussolini bi bil pripravljen skleniti z Ameriko glede teh dolgov nov aranžma, če bi mu Amerika dala potem večje posojilo, ki ga nujno potrebuje za gospodarsko izkoriščanje Etiopije.

Na dan obletnice Dollfusove smrti bo v Avstriji objavljena obsežna amnestija, katere bodo poleg narodnih socialistov deležni tudi marksisti.

Romunski listi se pritožujejo nad nemškim avtomobilskim dumpin-dom. Izdelki tvrdk Opel, Benz in Mercedes se ponujajo po tako nizkih cenah, da ne morejo z njimi konkurirati ne ameriške ne francoske avtomobilske družbe. Verjetno je, da hočejo Nemci z romunskega trga izriniti vse druge tvrdke.

3000 španskih beguncev je pribežalo v Gibraltar, kjer jim pomaga prebivalstvo z živili in obleko.

Cene kruha v Franciji so se dvignile za 20 santimov pri kg.

V proslavo 250letnice, odkar je bila Budapešta osvobodena od Turkov, bo izdala madjarska pošta posebne jubilejne znamke.

Število brezposelnih delavcev v Franciji je v juliju naraslo od 417.000 na 425.000.

V Perziji (Iranu) je bila od prebivalstva uvedba evropske obleke z navdušenjem sprejeta. Izvedba te novotarje je naletela na težave. Uvozniki so namreč začeli uvažati v Perzijo tudi vso staro obleko, ki so jo mogli za slepo ceno dobiti v Evropi, da so izgledali Perzijci v teh oblekah ko strašila. Uvoz takšnih oblek je bil sedaj prepovedan, drugih oblek pa zaenkrat ni, tako da je vsa reforma ustavljena.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 17. julija 1936 je bilo pripeljanih 160 svinj, cene so bile te: mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, komad 65—95, 7—9 tednov 110 do 130, 3—4 mesece 150 do 210, 5—7 mesecev 220 do 310, 8—10 320 do 500, 1 leto 520 do 830 din, 1 kg žive teže 6 do 650, mrtve teže 750 do 925. Prodanih je bilo 105 svinj.

Radio Ljubljana

Petek, dne 24. julija: 12.00: Virtuozi igrajo (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Naše narodne pesmi (plošče) 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura (Veljko Petrovič) — 19.50: Vokalni koncert Ade Sari (plošče) — 20.10: žena in družina misel (ga. Minka Govekar-jeva) — 20.30: Prenos simfonične koncerta iz Rogaške Slatine — dirigent: Drago Mario Šijanec, solist prof. Karlo Rupel — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Citraški koncert (plošče) — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, dne 25. julija: 12.00: Plošče — 12.45: Poročila, vreme 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 18.00: Koncert Akademskoga pevskega kvinteta — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Tuji pisatelji o lepotah Jugoslavije — 19.50: Venčki šlagerjev (plošče) — 20.10: Zunanji politični pregled (dr. Al. Kuhar) — 90 minut zabave — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Dueti: Orglice in harmonika (Petan Fr. in Stanko Avgust).

Možnosti boljših trgovinskih zvez s Poljsko

Letošnjega velesejma v Poznaniu na Poljskem se je udeležila tudi naša država. Skupno je na velesejmu razstavilo 31 naših trgovskih in industrijskih podjetij. Kakor poroča sedaj »Glasnik« Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se je na podlagi izkušenj jugoslovanskih razstavljalcev ter od Poljakov izraženih mnenj konstatiralo, da bi se mogli naši trgovinski odnošaji s Poljsko zelo zboljšati.

Posebno zanimanje so vzbudili na velesejmu naslednji naši proizvodi: vino, sardine, čreva, kože, suhe češplje, pekmez, srpi, pribori za kavo z bosanskimi mlinčki, oljčno olje, lorberovo listje, ekstrakti za strojenje kože, orehovi furnirji, rude (zlasti krom), koruzna slama, sardele in paprika.

Zanimanje za naše ribne konzerve je precej veliko, toda zaenkrat so ponudbe Špancev in Portugalcev tako cenene, zlasti za blago v zabojih, da se mi po dosedanjih pogojih ne bomo mogli vzdržati na poljskem trgu. Potrebno bi bilo, da se nam zniža carina ali da dovoli Poljska jugoslovanskemu blagu posebne preference. To bi bilo mogoče, ker kupčuje Poljska z Jugoslavijo na podlagi kompenzacij, ne pa tudi s Španijo in Portugalsko. Če pa to ne bi bilo mogoče, potem bi morala dovoliti naša država našim izvoznikom izvozne premije. Treba pa je gledati na to, da se naša proizvodnja zboljša. Naše sardine so sicer boljše od španskih in portugalskih, ne pa tudi od francoskih, ki so mehke in čisto prežete od olja. Sicer so francoske sardine nekaj dražje, toda kupec zahteva predvsem kvalitetne sardine.

Zelo veliko zanimanje bi se moglo vzbuditi za naša goveja in jarčja čreva. V tem pogledu pa tvorijo velike zapreke carinske formalnosti. Predložiti ni treba samo potrdila o izviru blaga in

njegovi zdravstvenosti, ki ga izdajo jugoslovanske oblasti, tudi pregled veterinarja na carinarnici ne zadostuje, temveč je potrebno za vsak transport še posebno dovoljenje poljskega kmetijskega ministrstva. Te formalnosti bi bilo treba na vsak način odpraviti.

Na velesejmu se je posrečilo doseči zveze s trgovci s koruzno slamo, ki jo uporabljajo za izdelavo metel. Dosedaj se ta proizvod ni izvažal, sedaj pa je bilo te slame prodane za 62.000 din. Upanje pa je, da se bodo dosegle še večje kupčije.

Mnogo zanimanja je bilo tudi za naš pekmez.

Kože so vzbudile večje zanimanje v Lodžu, Varšavi in Krakovu kakor v Poznaniu. Mnogi so zahtevali naslove jugoslovanskih izvoznikov. Tudi več kupčij je bilo sklenjenih.

Propaganda lorberjevega listja, ki ga je doslej uvažala Poljska skoraj izključno iz Italije, je dala zelo dobre rezultate. Mnogo zanimanja je bilo tudi za albumin, ki se more prodajati upravi drž. gozdov. Lansko leto Jugoslavija sploh ni izvažala albumina, dočim ga je letos izvozila že za 547.000 din, a bi ga mogla letno izvažati tudi za več milijonov.

Tudi za bolhač je bilo mnogo zanimanja. Prav tako za česenj, suhe in sveže češplje.

Seveda pa bi se moglo vzbuditi na Poljskem zanimanje tudi za druge naše proizvode, zlasti za sadje in grozdje.

Danes trgovina s Poljsko ni živahna, je pa polno možnosti, da se pospešujejo vsi elementi, ki morejo zboljšati naše gospodarske odnošaje s Poljsko.

Veliki angleški kovinski koncern Thomas & Co v Welsu je dosegel lani pol milijona funtov (125 milijonov din) čistega dobička in je mogel povišati svojo dividendo od 6 na 12%.

Dobave - licitacije

Banska uprava Dravske banovine razpisuje v skrajšanem roku 15 dni I. javno ofertno licitacijo za dobavo 555 izgotovljenih (konfekcioniranih) dežnih plaščev v treh velikostih, oz. 2350 m nepremočljivega blaga za dežne plašče širine 140 cm, izdelavo (krojenje in šivanje) 555 dežnih plaščev z dodatkom vseh pritliklin in 564 službenih čepic. Licitacija bo dne 4. avgusta ob 11. v tehničnem oddelku banske uprave, soba 34. Pogoji pri tehničnem oddelku v Gledališki ulici, soba št. 41.

Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje za rekonstrukcijo drž. ceste št. 52 od km 66,500 do 67,600 (preložitve pri Moravi) II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 8. avgusta ob 11. Vsota odobrenega proračuna 447.845 din. Upoštevale pa se bodo samo ponudbe, ki bodo nižje od vsote 438.440 din, ki je bila dosežena pri I. javni pismeni ponudbeni licitaciji.

Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje za prevzem zidarskih, tesarskih, krovskih in klepar-skih del (za vsoto odobrenih proračunov 773.932 din) in zidarskih del pri zaklonišču drž. politklinike v Ljubljani (za 211.344 din) II. javno ponudbeno pismeno licitacijo na dan 13. avgusta ob 11. v sobi št. 34 tehničnega oddelka v Ljubljani.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za rekonstrukcijo državne ceste Maribor—Pesnica II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 18. avgusta ob 11. v sobi tehničnega oddelka sreskega načelstva Maribor levi breg.

Obča drž. bolnica v Ljubljani razpisuje za čas od 1. oktobra 1936 do 31. marca 1937 I. ofertno licitacijo za dobavo živih in sanitetnega materiala. Licitacije bodo: dne 24. avgusta za meso, slanino in drobovino ter mleko in mlevske izdelke, dne 25. avgusta za kruh, kvas, mleko in mlečne izdelke, dne 26. avgusta za specerjsko in kolinialno blago ter hišne potrebščine in dne 27. avgusta za zdravila, obvezila in druge sanitetsko-lekarniške potrebščine. Licitacija bo vsakokrat ob 11. dopoldne v pisarni upravnika bolnice.

Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje za oddajo gradbenih del pri gradnji carinskega oddelka v Planini pri Rakeku I.

javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 12. avgusta ob 11. uri v sobi št. 34 tehničnega oddelka v Ljubljani. Odobreni uradni proračun znaša din 442.688.—, predpisana kavelja pa din 45.000.—.

Konkurzi - poravnave

V poravnalni zadevi trgovca Valterja Engeleta v Kočevju je postopek dovršen.

Potrja se prisilna poravnava ključavničarja in trgovca na Bledu Franceta Kunstlja. Svojim upnikom plača 40% kvoto.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kraljica Marija je prevzela pokroviteljstvo nad teniškim turnirjem, ki bo od 30. julija do 2. avgusta na Bledu.

Zlato mašo je imel pred kratkim msgr. Trinko, vodja beneških Slovencev, ki je bil po smrti nadškofa dr. Sedeja najbolj poklican, da prevzame goriško škofijo. Zlatomašniku tudi naše čestitke!

V Beogradu je umrl poslanec doktor Uroš Stojić, ki je bil eden ustanoviteljev srbske zemljoradničke stranke ter tudi dolgo let urednik njenega glavnega glasila »Selo«.

Nenadoma je umrl v Ljubljani duhovni svetnik in katehet na meščanski šoli Andrej Ažman, ki je imel povsod zaradi svojega lepega značaja obilo iskrenih prijateljev. Cenen teden prirede tudi letos v Subotici. Istočasno bo prirejena tudi razstava vseh agrarnih in industrijskih proizvodov Subotice. Cenen teden bo organiziralo združenje trgovcev.

Mesto Vinkovci je bilo te dni brez mesa, ker niso mesarji več klali živine, v protest proti previsokim občinskim taksam.

Beograjska občina bo začela letos zidati 7 novih ljudskih šol.

Gospodarska Sloga v Zagrebu je začela veliko akcijo, da zbere na deželi 200 vagonov cunj in 200 vagonov starega železa, da bi z izkupičkom tega blaga zgradila lastno palačo v Zagrebu.

Prometni minister je odobril kredit 3 milijonov din za zgraditev železničarske bolnišnice v Zagrebu. Bolnišnica bo imela 200 postelj.

Unska železnica se gradi v pospešenem tempu. Te dni je prišel v Šibenik, da pregleda delo na prog, sam šef družbe Batignolles.